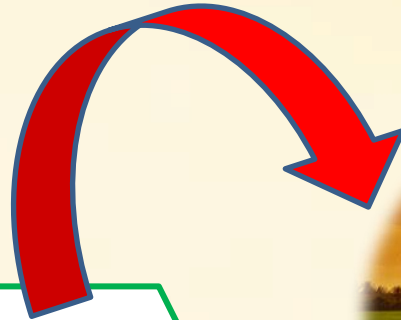

การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลภายใต้ คทช.

นางสาวคัทลียา พวงพรหม

รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการที่ดินของรัฐ

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ กรมที่ดิน

ประเภทที่ดินของประเทศไทย

ที่ดินของประเทศ

ที่ดินของรัฐ

บริหารจัดการ

ที่ดินของเอกชน

1. หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.)
2. ที่หวงห้ามตามกฎหมาย
 - 2.1 พ.ร.บ.
 - 2.2 พ.ร.ฎ.
 - 2.3 กฎกระทรวง ประกาศ

โฉนดที่ดิน
น.ส. 3
น.ส. 3 ก.

ที่ดินของรัฐ

หน่วยงานผู้มีอำนาจดูแลรักษา

ที่สาธารณประโยชน์

กระทรวงมหาดไทย

อุทยานแห่งชาติ

กรมอุทยานแห่งชาติ
สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ป่าสงวนแห่งชาติ

กรมป่าไม้

ป่าชายเลน

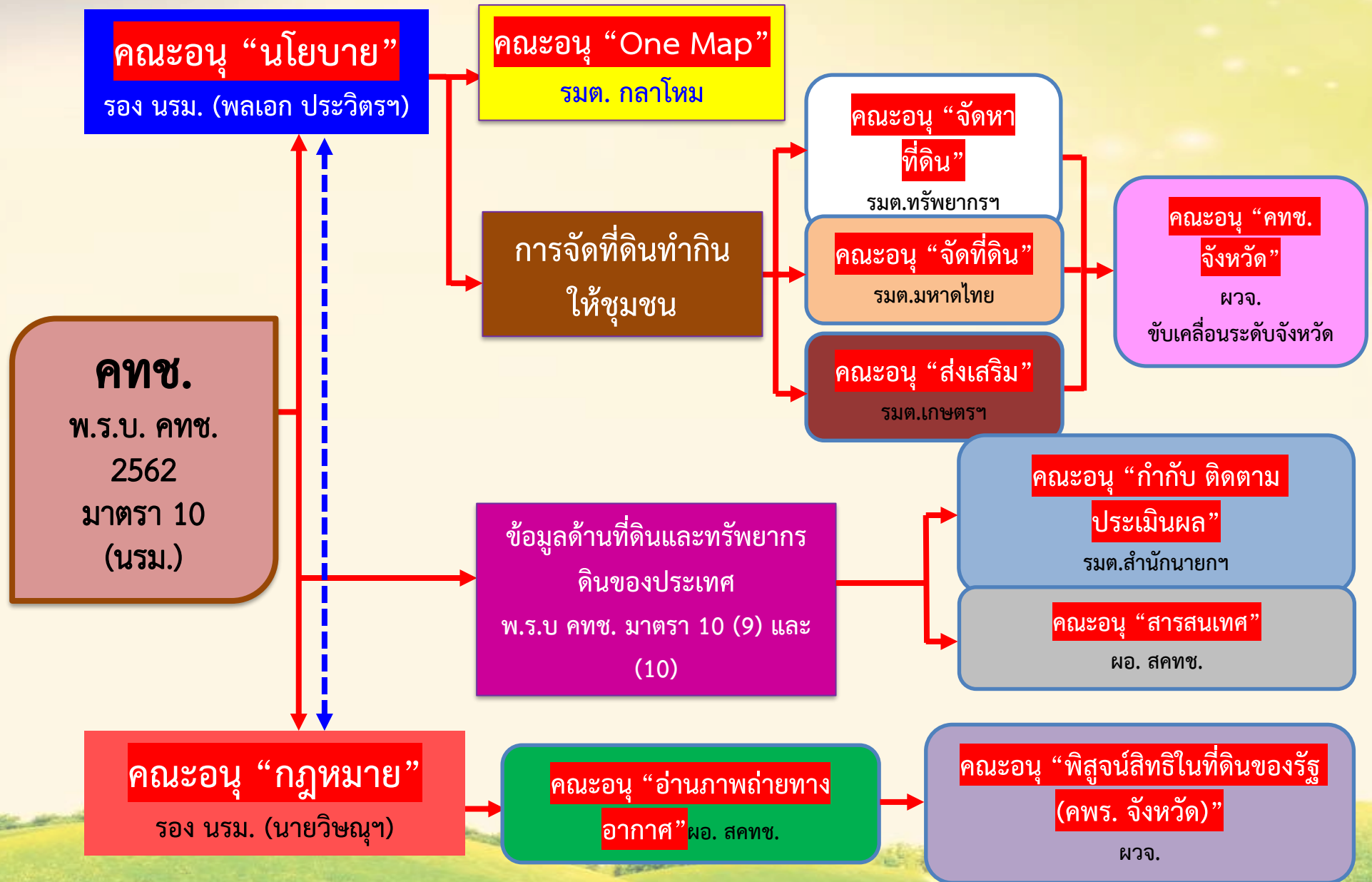
กรมทรัพยากรทาง
ทะเลและชายฝั่ง

การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนภายใต้นโยบายรัฐบาล (คทช.)

รัฐบาล ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยของประชาชน รวมถึงการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด จึงได้กำหนดแนวทางการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม โดย**การจัดที่ดินในลักษณะแปลงรวมโดยไม่ให้กรรมสิทธิ์** แต่เป็นการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินเป็นกลุ่มหรือชุมชน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ นโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) กำหนด และ**นำที่ดินของรัฐที่เสื่อมโทรมและหมดสภาพแล้วมาจัดให้กับประชาชน**

คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)

การดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบาย คทช.

ที่ดินของรัฐที่นำมาจัด

1. ป่าสงวนแห่งชาติ
2. ป่าชายเลน
3. ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน
4. ที่สาธารณประโยชน์
5. ที่ราชพัสดุ
6. ที่นิคมสร้างตนเอง
7. ป่าตาม พรบ. ป่าไม้ พ.ศ. 2484
8. ป่าไม้ถาวร
9. ที่นิคมสหกรณ์

การดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบาย คทช.

การอนุญาตตามกฎหมาย

ลำดับ	ประเภทที่ดิน	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
1	พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	- มาตรา 16 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
2	พื้นที่ป่าชายเลน	- มาตรา 16 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 การอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัย เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ
3	พื้นที่ปฏิรูปที่ดิน	พระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518
4	พื้นที่ที่สาธารณประโยชน์	มาตรา 9 ตามประมวลกฎหมายที่ดิน
5	พื้นที่ราชพัสดุ	พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๒
6	พื้นที่นิคมสร้างตนเอง	พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑

การดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบาย คทช.

1

หน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่
หรือ คทช.จังหวัด
พิจารณาเสนอพื้นที่เป้าหมาย

2

คณะกรรมการจัดหาที่ดิน
(กรมป่าไม้ ฝ่ายเลขานุการ)
กำหนดพื้นที่เป้าหมาย

3

คณะกรรมการจัดที่ดิน
(กรมที่ดิน ฝ่ายเลขานุการ)
ตรวจสอบจัดทำข้อมูลเพื่อให้
คทช. จังหวัด สํารวจและลงพื้นที่

4

คทช. จังหวัด

ดำเนินการคัดเลือกบุคคลตามหลักเกณฑ์และคุณสมบัติที่ คทช.
กำหนด มอบหมายหน่วยงานยื่นขออนุญาตตามระเบียบกฎหมาย
อื่นๆ ที่แต่ละประเภทที่ดินกำหนด

5

คณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาด
(กรมส่งเสริมสหกรณ์ ฝ่ายเลขานุการ)
รับมอบพื้นที่เพื่อร่วมบูรณาการขับเคลื่อนการพัฒนา
คุณภาพชีวิตของผู้ได้รับการจัดที่ดิน

6

รายงาน

คทช.

กระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์

พื้นที่ดำเนินการ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

ที่ผ่านขั้นตอนการดำเนินงานของคณะกรรมการจัดที่ดินโดยคณะกรรมการจัดที่ดินให้ความเห็นชอบให้นำไปดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในลักษณะแปลงรวมและรายงานให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ทราบ

ประเภทผู้ได้รับการจัดที่ดิน

1. ผู้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่อยู่แล้ว ตามผลการตรวจสอบข้อมูลรูปแปลงที่ดิน และข้อมูลรายชื่อผู้ครอบครองโดย คทช. จังหวัด โดยสามารถจำแนกประเภทผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินตามลักษณะการครอบครอง ดังนี้

- ผู้ครอบครองรายเดิมชื่อตรง/แปลงตรง ให้เข้าร่วมโครงการ
- ผู้ครอบครองชื่อไม่ตรง(ทายาทผู้ครอบครองรายเดิม)/แปลงตรง ให้เข้าร่วมโครงการ

2. ผู้ครอบครองรายใหม่/มีการเปลี่ยนมือ ให้ตรวจสอบคุณสมบัติการครอบครอง

กรณีผ่าน : เข้าร่วมโครงการโดยมีเงื่อนไข ให้ปลูกไม้ป่ายืนต้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 40 ต้นต่อไร่ ให้แล้วเสร็จภายใน 2 ปี นับแต่เข้าร่วมโครงการ และต้องบำรุงรักษาปลูกทดแทน และต้อง ไม่ตัดต้นไม้ก่อนได้รับอนุญาต

กรณีไม่ผ่าน : ไม่เข้าร่วมโครงการ (ที่ดินเข้ากองกลาง)

หลักเกณฑ์การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ เป็นการนำที่ดินของรัฐที่มีผู้ใช้ประโยชน์มาจัดระเบียบการใช้ประโยชน์

- 1 จัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในรูปแบบแปลงรวมตามสภาพพื้นที่ และตามเขตปกครอง ไม่เกิน 20 ไร่
- 2 การใช้ประโยชน์ในที่ดิน ให้เป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไขของหน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่ซึ่งผ่านความเห็นชอบของ คทช. แล้ว
- 3 จัดที่ดินให้แก่ผู้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่อยู่แล้วตามการครอบครองอยู่จริง แต่ไม่เกิน 20 ไร่ หากมีพื้นที่เหลือหรือพื้นที่ไม่มีผู้ทำประโยชน์จึงจะจัดให้ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่ป่าและผู้มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ มีถิ่นที่อยู่ ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง โดยพิจารณาจาก หมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ ตามลำดับ ตามเกณฑ์การตรวจสอบข้อมูลการถือครองและแนวทางการจัดที่ดิน ที่ดินที่ คทช. เห็นชอบ ทั้งนี้เพื่อเป็นการควบคุมและร่วมกันดูแลรักษาพื้นที่ป่าไม้
- 4 ให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวไปดำเนินการจัดการที่ดิน ทำกินให้ชุมชนหรือโดยร่วมกัน คทช. จังหวัด เพื่อดำเนินการจัดที่ดินให้แก่ ราษฎรที่มีคุณสมบัติและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ คทช. เห็นชอบ

ไม่ปรากฏผู้ครอบครอง

กรณีมีการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ไม่พบตัว ให้ คทช. จังหวัด ตรวจสอบเพิ่มเติม ปิดประกาศให้ผู้ใช้ที่ดินมาแสดงตัว ภายในระยะเวลา ๙๐ วัน นับจากวันปิดประกาศ ให้มี หนังสือแจ้งอีกทางหนึ่งด้วย หากไม่มาแสดงตัวภายใน ระยะเวลาที่กำหนด ที่ดินเข้ากองกลาง

กระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

การจัดระบบการใช้ประโยชน์

พื้นที่ดำเนินการ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

ที่ผ่านขั้นตอนการดำเนินงานของคณะกรรมการจัดที่ดินโดยคณะกรรมการจัดที่ดินให้ความเห็นชอบให้นำไปดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในลักษณะแปลงรวมและรายงานให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ทราบ

คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

1. บุคคลสัญชาติไทย
2. เป็นผู้ยากไร้ไม่มีที่ทำกิน และ/หรือที่อยู่อาศัย หรือมีรายได้ต่อปีไม่เกิน 30,000 บาท/คน
3. บัณฑิตจบแล้ว หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว
4. มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง
5. มีความสามารถทำประโยชน์ในที่ดินได้
6. ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ
7. ยินยอมปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่กำหนด
8. ปัจจุบันไม่ได้รับการช่วยเหลือในการจัดที่ดินทางราชการ

9. กรณีที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด พิจารณาเห็นเป็นความจำเป็นเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย โดยคำนึงถึงลักษณะพื้นที่สภาพการใช้ประโยชน์/ทำประโยชน์คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) จักผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เป็นการเฉพาะรายก็ได้

หลักเกณฑ์การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (การจัดระบบการใช้ประโยชน์)

- 1 จัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในรูปแบบแปลงรวมให้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยไม่ใช้กรรมสิทธิ์เฉพาะรายตามสภาพพื้นที่และตามเขตปกครอง ไม่เกิน 15 ไร่
- 2 จัดตามผังแปลงที่ดินตามสัดส่วนที่เหมาะสม กับสภาพการใช้ประโยชน์ในพื้นที่และความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ โดยให้กันพื้นที่ส่วนกลางไว้ไม่น้อยกว่า 10 % ของพื้นที่ทั้งหมดเพื่อปลูกป่าหรือไม้ยืนต้น
- 3 การใช้ประโยชน์ในที่ดิน ให้เป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไขของหน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่ซึ่งผ่านความเห็นชอบของ คทช. แล้ว
- 4 จัดที่ดินให้ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่สงวนหวงห้ามของรัฐและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามโครงการของทางราชการที่สูญเสียที่ดินทำกิน เป็นลำดับแรก และผู้ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีเพียงเล็กน้อย ไม่เพียงพอต่อการครองชีพ มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินทำกิน โดยพิจารณาจาก หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ตามลำดับ หากมีพื้นที่เหลือจึงจะจัดให้ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ใกล้เคียงอื่นต่อไป ทั้งนี้ กรณีคณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดพิจารณาเห็นเป็นความจำเป็น เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย สามารถกำหนดการคัดกรองและจัดลำดับที่เหมาะสมของชุมชนท้องถิ่นตามที่เห็นสมควร
- 5 ให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวไปดำเนินการจัดการที่ดินทำกินให้ชุมชนหรือโดยร่วมกัน คทช. จังหวัด เพื่อดำเนินการจัดที่ดินให้แก่ราษฎรที่มีคุณสมบัติและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ คทช. เห็นชอบ

กระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ป่าชายเลน

พื้นที่ดำเนินการ เป็นที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ หรือป่าที่เป็นป่าชายเลนที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการจัดหาที่ดินให้นำไปดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในลักษณะแปลงรวม และรายงานให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ทราบแล้ว และคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้ยกเว้น มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๔ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๓ และ วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ เพื่อนำที่ดินเป็นป่าชายเลน ไปจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล

ประเภทของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

๑. ผู้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่อยู่แล้ว จากการสำรวจเบื้องต้นของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และเป็นไปตามผลการตรวจสอบข้อมูลรูปแปลงที่ดิน และข้อมูลรายชื่อราษฎรผู้ครอบครองจาก คทช.จังหวัด โดยจำแนกประเภทผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินตามลักษณะการครอบครอง ออกเป็น

- ๑) ผู้ครอบครองรายเดิมชื่อตรง/แปลงตรง ให้เข้าร่วมโครงการ
- ๒) ผู้ครอบครองชื่อไม่ตรง (ทายาทผู้ครอบครองรายเดิม)/แปลงตรง ให้เข้าร่วมโครงการ
- ๓) ผู้ครอบครองรายใหม่/มีการเปลี่ยนมือ ให้ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ครอบครอง

กรณีผ่าน : ให้เข้าร่วมโครงการ

กรณีไม่ผ่าน : แจ้งผู้ครอบครองทราบและให้นำพื้นที่มาฟื้นฟูสภาพป่า

๔) ในพื้นที่ที่ไม่แจ้งความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ ให้ คทช.จังหวัด ตรวจสอบเพิ่มเติมเพื่อยืนยันว่าไม่ประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ ในกรณีนี้ให้กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

๒. ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่ป่า

๓. ผู้มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง โดยพิจารณาจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับ

คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

ผู้ครอบครองที่ดินรายเดิม (การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์)

- 1) มีสัญชาติไทยและบรรลุนิติภาวะ หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว
- 2) มีความสามารถทำประโยชน์ที่ดินได้
- 3) ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ
- 4) ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่กำหนด
- 5) ปัจจุบันไม่ได้รับการช่วยเหลือในการจัดที่ดินจากทางราชการ

ผู้ครอบครองที่ดินรายเดิม (การจัดระบบการใช้ประโยชน์)

- 1) มีสัญชาติไทยและบรรลุนิติภาวะ หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว
- 2) มีความสามารถทำประโยชน์ที่ดินได้
- 3) ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ
- 4) ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่กำหนด
- 5) ปัจจุบันไม่ได้รับการช่วยเหลือในการจัดที่ดินจากทางราชการ
- 6) เป็นผู้ยากไร้ไม่มีที่ดินทำกินและ/หรือที่อยู่อาศัย หรือมีรายได้ไม่เกิน 30,000 บาท คน/ปี
- 7) มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง

หลักเกณฑ์การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (การจัดระเบียบ/จัดระบบการใช้ประโยชน์)

1. จัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในรูปแบบรวมให้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน

กรรมสิทธิ์เฉพาะรายตามสภาพพื้นที่และตามเขตการปกครอง โดยสมาชิกของชุมชนควรมีการรวมกลุ่มกัน ทั้งนี้อาจประกอบด้วยสมาชิกในกลุ่มตามรูปแบบที่กฎหมายกำหนด เช่น วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ เป็นต้น

2. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

เป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไขกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบของ คทช. แล้ว

3. จัดที่ดินให้แก่ผู้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่อยู่แล้ว

ตามที่ครอบครองอยู่จริง แต่ไม่เกิน ๓๐ ไร่ หากมีพื้นที่เหลือหรือพื้นที่ที่ไม่มีผู้ทำประโยชน์ให้นำมาฟื้นฟูสภาพป่าก่อน หากพื้นที่ไม่เหมาะสมที่จะนำมาฟื้นฟูสภาพป่าจึงจะจัดให้ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่ป่า และผู้ที่มีถิ่นอยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง โดยพิจารณาจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับ ตามเกณฑ์การตรวจสอบข้อมูลการถือครองและแนวทางการจัดที่ดินที่ คทช. เห็นชอบ ทั้งนี้ เป็นการควบคุมและร่วมกันดูแลรักษาพื้นที่ป่าชายเลน

4. ให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน

นำที่ดินดังกล่าวไปดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนหรือสมาชิกของชุมชนที่รวมกลุ่มกันตามนโยบายรัฐบาล โดยร่วมกับ คทช. จังหวัด เพื่อดำเนินการจัดที่ดินให้แก่ราษฎรที่มีคุณสมบัติและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ คทช. เห็นชอบ

5. พื้นที่ที่จะให้จัดตามโครงการฯ

ต้องมีการทำประโยชน์ในพื้นที่ก่อนมติดคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๔ และต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

6. ให้กินที่ดินส่วนที่อยู่ห่างจากริมทะเล

ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ เมตร ออกไปก่อนเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าชายเลน

7. ในการจัดระบบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้กับผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินรายใหม่

ได้กำหนดพื้นที่ตามความเหมาะสมของที่ดินป่าชายเลนที่สามารถจัดได้ และเหลือจากการจัดให้ผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ดั้งเดิมก่อน

8. ผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินต้องแจ้งความประสงค์ก่อนเข้าร่วมโครงการ

ต่อกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หรือ คทช.จังหวัด

กระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน

หลักเกณฑ์การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน

(การจัดระบบการใช้ประโยชน์)

เป็นการนำที่ดินของรัฐที่ไม่มีการใช้ประโยชน์ (ที่ว่าง) มาบริหารจัดการ

1. จัดที่ดินทำกินให้ชุมชนหรือกลุ่มบุคคลหรือสถาบันเกษตรกรในรูปให้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยไม่ให้เป็นกรรมสิทธิ์เฉพาะราย ตามสภาพพื้นที่ และตามเขตการปกครอง
2. การจัดทำแผนผังแปลงที่ดินตามสัดส่วนที่เหมาะสมกับสภาพการทำประโยชน์ (Zoning) และความเหมาะสมของสภาพพื้นที่
3. การกำหนดจัดทำสาธารณูปโภคอย่างเหมาะสมกับพื้นที่ และความสะดวกในการใช้ประโยชน์ และความเป็นอยู่
4. หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดที่ดินและการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ให้เป็นไปตามกฎหมาย และข้อกำหนดของหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบของ คทช. แล้ว
5. จัดที่ดินให้ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่ป่าต้นน้ำและป่าอนุรักษ์ที่สำคัญเป็นลำดับแรก ผู้ที่ได้ผลกระทบจากการดำเนินการตามโครงการของทางราชการที่สูญเสียที่ดินทำกิน และผู้ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีเพียงเล็กน้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพ ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดิน โดยพิจารณาจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ตามลำดับ หากมีพื้นที่เหลือจึงจะจัดให้ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ใกล้เคียงอื่นต่อไป ทั้งนี้ กรณีคณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) พิจารณาเห็นเป็นความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย สามารถกำหนดการคัดกรองและจัดลำดับที่เหมาะสมของชุมชนท้องถิ่นตามที่เห็นควรได้

6.

ให้ผู้ที่ได้รับอนุญาต (หน่วยงาน หรือชุมชน หรือสถาบันเกษตรกร หรืออื่นๆ ที่กฎหมายของหน่วยงานกำหนด) ให้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน นำที่ดินดังกล่าวไปดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้สมาชิกในชุมชนตามนโยบายรัฐบาล โดยร่วมกับ คทช.จังหวัด หน่วยงานเจ้าของพื้นที่ และองค์กร หรือ คณะกรรมการตามที่กฎหมายของหน่วยงานกำหนด เพื่อดำเนินการจัดที่ดินให้แก่ผู้ที่มีคุณสมบัติตามกฎหมายของหน่วยงานนั้นกำหนด และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ คทช. เห็นชอบ

คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

- 1.) บุคคลสัญชาติไทย
- 2.) เป็นผู้ยากไร้ไม่มีที่ดินทำกิน และ/หรือที่อยู่อาศัย
- 3.) บรรลุนิติภาวะแล้ว หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว
- 4.) มีความสามารถทำประโยชน์ในที่ดินได้
- 5.) เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ
- 6.) ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่กำหนด ทั้งจาก คทช. และหน่วยงานเจ้าของพื้นที่
- 7.) ปัจจุบันไม่ได้รับการช่วยเหลือในการจัดที่ดินทำกินจากทางราชการ
- 8.) กรณีที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดพิจารณาเห็นเป็นความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย โดยคำนึงถึง ลักษณะพื้นที่สภาพการใช้ประโยชน์ ทำประโยชน์ คณะกรรมการนโยบายที่ดิน จังหวัด (คทช.จังหวัด) จะผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เป็นการเฉพาะรายก็ได้

กระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ราชพัสดุ

หลักเกณฑ์การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในที่ราชพัสดุ

การจัดระบบการใช้ประโยชน์

1. จัดที่ดินทำกินให้ชุมชนหรือกลุ่มบุคคล โดยไม่ให้เป็นกรรมสิทธิ์ เฉพาะรายตามสภาพพื้นที่และตามเขตการปกครอง
2. จัดทำแผนผังแปลงที่ดินตามสัดส่วนที่เหมาะสมกับสภาพการใช้ประโยชน์ และความเหมาะสมของสภาพพื้นที่
3. จัดทำสาธารณูปโภคอย่างเหมาะสมกับพื้นที่และความสะดวก ในการใช้ประโยชน์
4. หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดที่ดินราชพัสดุ และการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุให้เป็นไปตามกฎหมายที่ราชพัสดุซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบของ คทช. แล้ว
5. จัดที่ดินราชพัสดุให้ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่ป่าต้นน้ำและป่าอนุรักษ์ที่สำคัญเป็นลำดับแรกในเงื่อนไข จะได้รับการจัดที่ดินตามกฎหมายที่ราชพัสดุ ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามโครงการของทางราชการ ที่สูญเสียที่ดินทำกิน และผู้ที่ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีเพียงเล็กน้อยไม่เพียงพอ ต่อการครองชีพ ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดิน โดยพิจารณาจาก หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ตามลำดับ หากมีพื้นที่เหลือจึงจะจัดให้ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ใกล้เคียงอื่นต่อไป ทั้งนี้ กรณีที่คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด พิจารณาเห็นเป็นความจำเป็นเพื่อประโยชน์ ในทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย สามารถกำหนด การคัดกรองและจัดลำดับที่เหมาะสมของชุมชนท้องถิ่น ตามที่เห็นสมควรได้

การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์

1. จัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในรูปแปลงรวมตามสภาพพื้นที่ และตามเขตการปกครอง
2. การใช้ประโยชน์ในที่ดินให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อกำหนด และเงื่อนไขของหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบของ คทช. แล้ว
3. จัดที่ดินให้แก่ผู้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่อยู่แล้วตามที่ครอบครองอยู่จริงตามความเหมาะสม หากมีพื้นที่เหลือ หรือพื้นที่ที่ไม่มีผู้ทำประโยชน์จึงจะจัดให้ผู้ที่ถูกผลักดัน และอพยพออกจากพื้นที่ป่า และผู้มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดิน หรือใกล้เคียง โดยพิจารณาจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับ ตามเกณฑ์การตรวจสอบข้อมูลการถือครอง และแนวทางการจัดที่ดินที่ คทช. เห็นชอบ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการควบคุม และร่วมกันดูแลรักษาพื้นที่ที่ราชพัสดุ

ประเภทของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน (การจัดระบบ)

- 1.) ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่ป่าต้นน้ำและป่าอนุรักษ์ที่สำคัญ
- 2.) ผู้บุกรุกที่ดินราชพัสดุ ซึ่งอยู่ในเงื่อนไขจะได้รับการจัดที่ดิน ตามกฎหมายที่ราชพัสดุ
- 3.) ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามโครงการของทางราชการ ที่สูญเสียที่ดินทำกิน
- 4.) ผู้ที่ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีเพียงเล็กน้อยไม่พอต่อการครองชีพ ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินโดยพิจารณาจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับ หากมีพื้นที่เหลือจึงจะจัดให้ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ใกล้เคียงอื่นต่อไป

การจัดระบบการใช้ประโยชน์

สหกรณ์จัดสรรพื้นที่ให้แก่สมาชิกได้ ดังนี้

เพื่ออาศัย : ไม่เกิน 100 ตารางวาต่อครอบครัว

เพื่อประกอบการเกษตร : ไม่เกิน 15 ไร่ต่อครอบครัว

ชุมชนในรูปสหกรณ์ยื่นคำขอเข้าที่ราชพัสดุในลักษณะแปลงรวม

อัตราค่าเช่า เพื่ออยู่อาศัย : ไม่ต่ำกว่าตารางวาละ 0.25 บาทต่อเดือน

เพื่อประกอบการเกษตร : ไม่ต่ำกว่าไร่ละ 200 บาทต่อปี

คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน (การจัดระเบียบ)

1. บุคคลสัญชาติไทย
2. เป็นผู้ยากไร้ไม่มีที่ทำกิน และ/หรือที่อยู่อาศัย หรือมีรายได้ต่อปีไม่เกิน 30,000 บาท/คน
3. บรรลุนิติภาวะแล้ว หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว
4. มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง
5. มีความสามารถทำประโยชน์ในที่ดินได้
6. ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
7. ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่กำหนด ทั้งจาก คทช. และกรมธนารักษ์
8. ปัจจุบันไม่ได้รับการช่วยเหลือในการจัดที่ดินทำกินจากทางราชการ
9. กรณีที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดพิจารณาเห็นเป็นความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย โดยคำนึงถึง ลักษณะพื้นที่สภาพการใช้ประโยชน์ ทำประโยชน์ คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) จะผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เป็นการเฉพาะรายก็ได้
10. มีคุณสมบัติตามกฎหมายของหน่วยงานเจ้าของพื้นที่กำหนด เช่น กรณี การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ผู้ได้รับการจัดสรร ต้องเป็นผู้ที่อยู่ในที่ราชพัสดุ ก่อนวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๖ เป็นต้น

กระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่นิคมสร้างตนเอง

หลักเกณฑ์การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์)

เป็นการนำที่ดินในเขตพื้นที่นิคมสร้างตนเอง ที่มีผู้เข้าใช้ประโยชน์เดิมมาจัดระเบียบการใช้ประโยชน์

1. จัดที่ดินทำกินให้ชุมชนรูปแบบรวม โดยไม่ให้เป็นกรรมสิทธิ์ตามสภาพพื้นที่และตามเขตการปกครอง
2. การใช้ประโยชน์ในที่ดินให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อกำหนด และเงื่อนไขของหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบของ คทช. แล้ว
3. จัดที่ดินให้แก่ผู้ใช้ประโยชน์ หรือผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อยู่แล้วตามที่ครอบครองอยู่จริงตามความเหมาะสม หากมีพื้นที่เหลือหรือพื้นที่ที่ไม่มีผู้ใช้ประโยชน์จึงจะจัดให้ผู้ที่ถูกผลักดันหรืออพยพออกจากพื้นที่ป่าหรือผู้ที่มีถิ่นฐานอยู่ในท้องที่หรือใกล้เคียงกับพื้นที่ที่จัดระเบียบนั้น (คัดเลือกจากผู้ที่มาขึ้นทะเบียนไว้กับจังหวัดเท่านั้น) โดยพิจารณาจาก หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับ ตามเกณฑ์การตรวจสอบข้อมูลการถือครองและแนวทางการจัดที่ดินที่ คทช. เห็นชอบ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการควบคุม และร่วมกันดูแลรักษาพื้นที่สงวนเพื่อกิจการนิคม

ประเภทของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

1. ผู้ใช้ประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่อยู่แล้ว ซึ่งได้ทำสัญญาอนุญาตให้ใช้ที่ดินในนิคมนั้นๆ
2. ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่ป่า
3. ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามโครงการของทางราชการที่สูญเสียที่ดินทำกิน
4. ผู้ที่ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีเพียงเล็กน้อยไม่พอต่อการครองชีพ ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดิน โดยพิจารณาจาก หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับ

คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

- (1) บุคคลสัญชาติไทย
- (2) เป็นผู้ยากไร้ไม่มีที่ทำกิน และ/หรือที่อยู่อาศัยหรือมีรายได้ต่อปี ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท/คน
- (3) บรรลุนิติภาวะแล้ว หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว
- (4) มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง
- (5) มีความสามารถทำประโยชน์ในที่ดินได้
- (6) ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (7) ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่กำหนด
- (8) กรณีที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดพิจารณาถึงความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย โดยคำนึงถึง ลักษณะพื้นที่สภาพการใช้ประโยชน์ ทำประโยชน์ คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) จะผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เป็นการ เฉพาะรายก็ได้
- (9) คุณสมบัติตามกฎหมายของหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ที่กำหนด เช่น กรณีการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ ผู้ได้รับการจัดสรรต้องเป็นผู้ที่อยู่ในนิคมสร้างตนเอง

กระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่สาธารณะประโยชน์

หลักเกณฑ์การจัดระเบียบที่ดินสาธารณะประโยชน์

1. จัดที่ดินทำกินหรืออยู่อาศัยให้ชุมชนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ในรูปแบบสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่
2. การใช้ประโยชน์ในที่ดินให้เป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไขของหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) แล้ว
3. จัดที่ดินให้แก่ผู้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่อยู่แล้ว ตามที่ครอบครองอยู่จริงเป็นลำดับแรก หากมีพื้นที่เหลือจากการจัดที่ดินให้คงไว้เป็นพื้นที่ส่วนกลางเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน สำหรับพื้นที่ที่มีผู้ครอบครอง แต่ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ หรือคุณสมบัติ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ให้พิจารณา จัดให้แก่ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่ป่าต้นน้ำและป่าอนุรักษ์ หรือพื้นที่ที่ทางราชการกำหนดให้เป็นที่สงวนหวงห้ามตลอดไป โดยพิจารณาจากบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง ในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับ ตามเกณฑ์การตรวจสอบข้อมูล การถือครองและแนวทางการจัดที่ดินที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เห็นชอบ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการควบคุมและร่วมกันดูแลที่สาธารณะประโยชน์ โดยจัดให้ครัวเรือนไม่เกิน ๑๕ ไร่
4. ให้ชุมชนที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน นำที่ดินดังกล่าวไปดำเนินการจัดให้แก่สมาชิกในชุมชนตามนโยบายรัฐบาลโดยร่วมกับคณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) หน่วยงานผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาตามกฎหมาย และระเบียบของหน่วยงานนั้น

คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

- (๑) บุคคลสัญชาติไทย
- (๒) เป็นผู้ยากไร้ไม่มีที่ทำกิน และ/หรือที่อยู่อาศัยหรือมีรายได้ ต่อปีไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท/คน
- (๓) บรรลุนิติภาวะแล้ว หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว
- (๔) มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง
- (๕) มีความสามารถทำประโยชน์ในที่ดินได้
- (๖) ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๗) ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่กำหนด
- (๘) ปัจจุบันไม่ได้รับการช่วยเหลือในการจัดที่ดินจากทางราชการ
- (๙) กรณีที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดพิจารณาถึงความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย โดยคำนึงถึง ลักษณะพื้นที่สภาพการใช้ประโยชน์ ทำประโยชน์ คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) จะผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เป็นการ เฉพาะรายก็ได้

แผนผังการดำเนินงานการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (คทช.)

โครงการบริการจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท

กระบวนการการจัดที่ดินทำกินและอาศัยให้ชุมชนในที่ดินสาธารณะประโยชน์

1. เงื่อนไข

- ราษฎรยอมรับว่าเป็นที่ดินของรัฐ
- ยอมชำระค่าตอบแทนในอัตราต่ำ
- ประชาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด เห็นด้วย
- จัดที่ดินทำกินหรืออยู่อาศัยให้ชุมชนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม โดยไม่ให้กรรมสิทธิ์

2. เป็นที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก และราษฎรเลิกใช้ประโยชน์

3. มีการทำประโยชน์ชัดเจน และเป็นเวลานาน

4. ครอบครองละไม่เกิน 15 ไร่

5. ต้องเป็นผู้ยากจน ไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีน้อยไม่เพียงพอ

6. เป็นการอนุญาตตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ลักษณะของที่ดินที่นำมาดำเนินการ

1. ที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือที่ดินสาธารณประโยชน์
ซึ่งประชาชนได้เลิกใช้ประโยชน์แล้ว แต่มีราษฎรเข้าไปบุกรุก

ลักษณะของที่ดินที่นำมาดำเนินการ

2. มีการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) แสดงขอบเขตที่สาธารณประโยชน์ไว้เป็นหลักฐาน เพื่อป้องกันมิให้มีการกล่าวอ้างหรือโต้แย้งสิทธิในภายหลัง

ลักษณะของที่ดินที่นำมาดำเนินการ

2. พื้นที่ที่มีความเหมาะสมจะดำเนินการจัดทำสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานความจำเป็น เช่น ขุดสระน้ำ หรือสร้างถนน

**ข้อหาเรือของ คทช. จังหวัด เกี่ยวกับการจัดที่ดินทำกิน
ให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล**

จังหวัดพิษณุโลก

ประเด็นหารือ

กรณีบุคคลผู้ครอบครองที่ดินรายเดิม ชื่อตรง-แปลงตรง และผู้ครอบครองชื่อไม่ตรง (ทายาท-แปลงตรง) ที่มีที่ดินแปลงอื่น บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ขาดคุณสมบัติที่จะได้รับการจัดที่ดินตามข้อ (๒) ซึ่งกำหนดไว้ว่า ต้องเป็นผู้ยากไร้ไม่มีที่ดินทำกิน และ/หรือที่อยู่อาศัย หรือมีรายได้ต่อปีไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท/คน หรือไม่

ตอบข้อหารือ

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ รับทราบ กระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน
ตามนโยบายรัฐบาล ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

๒. ประเภทของผู้ได้รับการจัดที่ดิน

(๑) ผู้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่แล้ว เป็นไปตามผลการตรวจสอบข้อมูล รูปแปลงที่ดิน และข้อมูลของรายชื่อราษฎรผู้ครอบครองโดย คทช. จังหวัด สำหรับ ผลการตรวจสอบของ คทช. จังหวัด ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ สามารถจำแนก ประเภทผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน ตามลักษณะการครอบครองได้ดังนี้

- ผู้ครอบครองรายเดิมชื่อตรง/แปลงตรง ให้เข้าร่วมโครงการ
- ผู้ครอบครองชื่อไม่ตรง (ทายาทผู้ครอบครองรายเดิม/แปลงตรง) ให้เข้าร่วม โครงการ ดังนั้น จึงไม่ต้องตรวจสอบคุณสมบัติแต่อย่างใด

ประเด็นหารือ

เห็นว่า “ทายาท” ของผู้ครอบครองรายเดิม เป็นผู้มีสิทธิได้รับการจัดที่ดินจะต้องเป็น “ทายาท” ตามมาตรา ๑๖๒๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยสามารถ เข้ารับการจัดที่ดินได้ในขณะที่ผู้ครอบครองเดิมยังมีชีวิตอยู่และเสียชีวิตไปแล้ว

๑. กรณีผู้ครอบครองเดิมยังมีชีวิตอยู่ “ทายาท” ให้พิจารณาเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐโดยไม่ต้องจัดลำดับชั้นของทายาทตาม มาตรา ๑๖๒๙ แห่งประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ โดยให้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้ครอบครองรายเดิม

๒. กรณีผู้ครอบครองรายเดิมเสียชีวิต “ทายาท” ให้พิจารณาเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐเป็นไปตามลำดับชั้นตามมาตรา ๑๖๒๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทายาทของผู้ครอบครองรายเดิม

(๑) กรณีผู้ครอบครองรายเดิมยังมีชีวิตอยู่ ให้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้ครอบครองรายเดิม

(๒) กรณีผู้ครอบครองรายเดิมเสียชีวิต

(๒.๑) หากผู้ครอบครองรายเดิมได้แจ้งความประสงค์ไว้ ให้เป็นไปตามความ ประสงค์ของผู้ครอบครองรายเดิม

(๒.๒) หากผู้ครอบครองรายเดิมไม่ได้แจ้งความประสงค์ไว้ให้พิจารณาตาม มาตรา ๑๖๒๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

จังหวัดพัทลุง

ประเด็นหารือ

กรณีผู้ครอบครองรายเดิม ชื่อตรง/แปลงตรง และผู้ครอบครองชื่อไม่ตรง (ทายาท ผู้ครอบครองรายเดิม/แปลงตรง) แต่หากผู้ครอบครองทั้ง ๒ กรณีดังกล่าว มีอาชีพ เป็นข้าราชการ จะมีคุณสมบัติขัดต่อหลักเกณฑ์ในการจัดให้เข้าร่วมโครงการหรือไม่

ตอบข้อหารือ

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ รับทราบ กระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน
ตามนโยบายรัฐบาล ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

๒. ประเภทของผู้ได้รับการจัดที่ดิน

(๑) ผู้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่แล้ว เป็นไปตามผลการตรวจสอบข้อมูลรูปแบบแปลงที่ดิน และข้อมูลของรายชื่อราษฎรผู้ครอบครองโดย คทช. จังหวัด สำหรับผลการตรวจสอบของ คทช. จังหวัด ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติสามารถจำแนกประเภทผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน ตามลักษณะการครอบครองได้ดังนี้

- ผู้ครอบครองรายเดิม ชื่อตรง/แปลงตรง ให้เข้าร่วมโครงการ
- ผู้ครอบครองชื่อไม่ตรง (ทายาทผู้ครอบครองรายเดิม/แปลงตรง) ให้เข้าร่วมโครงการ ดังนั้น จึงไม่ต้องตรวจสอบคุณสมบัติแต่อย่างใด

ประเด็นหารือ

๑. ประเภทของผู้ได้รับการจัดที่ดิน ข้อ (๑) กรณีผู้ครอบครองซื้อตรง/แปลงตรง ให้เข้าร่วมโครงการฯ และข้อ (๒) กรณีผู้ครอบครองซื้อไม่ตรง (ทายาทผู้ครอบครองรายเดิม)/แปลงตรง ให้เข้าร่วมโครงการฯ นั้น (๑) ผู้ครอบครองทั้งสองประเภทสามารถให้เข้าร่วมโครงการฯ ได้โดยไม่ต้อง พิจารณาคุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินตามที่กำหนดในข้อ ๓ ของกระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ หรือไม่ อย่างไร

ตอบข้อหารือ

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ รับทราบ กระบวนการจัดที่ดินทำกิน ให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

๒. ประเภทของผู้ได้รับการจัดที่ดิน

(๑) ผู้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่แล้ว เป็นไปตามผลการตรวจสอบข้อมูล รูปแบบที่ดิน และข้อมูลของรายชื่อ ราษฎรผู้ครอบครองโดย คทช. จังหวัด สำหรับผลการตรวจสอบของ คทช. จังหวัด ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติสามารถ จำแนกประเภทผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินตามลักษณะการครอบครองได้ดังนี้

- ผู้ครอบครองรายเดิมซื้อตรง/แปลงตรง **ให้เข้าร่วมโครงการ**
- ผู้ครอบครองซื้อไม่ตรง (ทายาทผู้ครอบครองรายเดิม/แปลงตรง) **ให้เข้าร่วมโครงการ** ดังนั้น จึงไม่ต้องตรวจสอบ คุณสมบัติแต่อย่างใด

ประเด็นหารือ

(๒) หากเป็นผู้มีที่ดินทำกินของตนอยู่แล้วได้แก่ โฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เมื่อรวมกับที่ดินที่จะได้รับการจัดตามนโยบายรัฐบาลครั้งนี้ เนื้อที่ไม่เกิน ๒๐ ไร่ สามารถให้เข้าร่วมโครงการฯ ได้โดยไม่ต้องพิจารณาคุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินตามที่กำหนดในข้อ ๓ ของกระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ หรือไม่ อย่างไร

๓) หากเป็นผู้ได้รับการช่วยเหลือในการจัดที่ดินจากทางราชการ เช่น ส.ป.ก. ๔-๐๑ ให้เข้าร่วมได้โดยไม่ต้องพิจารณาคุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินตามที่กำหนดในข้อ ๓ ของกระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ หรือไม่ อย่างไร

ตอบข้อหารือ

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ รับทราบ กระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

๑. หลักเกณฑ์การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์เป็นการนำที่ดินของรัฐที่มีผู้ใช้ประโยชน์มาจัดระเบียบการใช้ประโยชน์

(๓) จัดที่ดินทำกินให้แก่ผู้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่อยู่แล้วตามที่ครอบครองอยู่จริง แต่ไม่เกิน ๒๐ ไร่...

ดังนั้นจะพิจารณาเฉพาะการครอบครองในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเท่าที่ ครอบครองแต่ไม่เกิน ๒๐ ไร่ และหากเป็นผู้ที่มีชื่อตรง/แปลงตรง ตามที่กรมป่าไม้สำรวจไว้แล้ว ก็ไม่ต้องพิจารณาคุณสมบัติ

ประเด็นหารือ

๒. คุณสมบัติของผู้ได้รับการจัดที่ดินตามข้อ ๓ (๓) กำหนดว่าต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทยนั้น กรณีหากเป็นพื้นที่ที่จะจัดให้ชุมชนใช้ประโยชน์ร่วมกันโดยมีผู้ปกครองท้องถิ่นเป็นผู้ดูแลนั้น สามารถขออนุญาตใช้ประโยชน์ในนามคณะกรรมการหมู่บ้านหรือนิติบุคคลได้หรือไม่ อย่างไร

ตอบข้อหารือ

พื้นที่ดังกล่าว จังหวัดได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในลักษณะแปลงรวมเพื่อดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลไปแล้ว ซึ่งการจัดที่ดินให้ประชาชนและการบริหารที่ดินดังกล่าว ดำเนินการโดย คทช. จังหวัด ดังนั้น กรณีพื้นที่ส่วนกลางที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน คทช. จังหวัด จะต้องพิจารณามอบหมายให้มีผู้ดูแลพื้นที่ เช่น คณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นต้น

ประเด็นหารือ

- นางสุดใจ ภูศรี มีชื่อเป็นผู้ครอบครองที่ดิน จำนวน ๓ แปลง เนื้อที่ รวม ๑ - ๒ - ๖๗.๒๗ ไร่ ได้ที่ดินมาโดยการซื้อมาจากผู้ครอบครองที่ดินเดิมตามบัญชีสำรวจของกรมป่าไม้
- นายหนูปี สอนจันทร์ มีชื่อเป็นผู้ครอบครองที่ดินจำนวน ๑ แปลง เนื้อที่ ๗ - ๒ - ๔๑.๗๘ ไร่ ได้ที่ดินมาโดยการซื้อจากนายเต็ด พบลาก ผู้ครอบครองที่ดินเดิมตามบัญชีสำรวจของกรมป่าไม้ บุคคลทั้งสองราย คทช. จังหวัด ได้ตรวจสอบคุณสมบัติแล้วปรากฏว่า มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่ คทช.กำหนด กรณีดังกล่าวคทช. จังหวัดชัยภูมิ สามารถพิจารณาเห็นชอบให้ราษฎรทั้งสองรายเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามนโยบายของ คทช. ได้หรือไม่ ประการใด

ตอบข้อหารือ

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ รับทราบ กระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน
ตามนโยบายรัฐบาล ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

๒. ประเภทของผู้ได้รับการจัดที่ดิน

(๑) ผู้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่แล้ว เป็นไปตามผลการตรวจสอบข้อมูล รูปแปลงที่ดิน และข้อมูลของรายชื่อราษฎรผู้ครอบครองโดย คทช. จังหวัด สำหรับผลการตรวจสอบของ คทช. จังหวัด ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติสามารถจำแนกประเภทผู้ที่ ได้รับการจัดที่ดิน ตามลักษณะการครอบครองได้ดังนี้

- ผู้ครอบครองรายใหม่/มีการเปลี่ยนมือ ให้ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ครอบครอง

กรณีผ่าน : เข้าร่วมโครงการแบบมีเงื่อนไข... ดังนั้น หากตรวจสอบแล้วมีคุณสมบัติครบถ้วนถูกต้องก็ให้เข้าร่วมโครงการได้แบบ มีเงื่อนไขตามที่ คทช. กำหนด คือ จะต้องปลูกไม้ป่ายืนต้น ไม่น้อยกว่า ๔๐ ต้น/ไร่

จังหวัดนครราชสีมา

ประเด็นหารือ

๑. กรณีผู้ครอบครองที่ดินเดิมเป็นรายเดิม หรือทายาทครอบครอง ตรงแปลงแต่เนื้อที่ที่เกิน ๒๐ ไร่ ควรให้ความเห็นชอบหรือไม่ อย่างไร

ตอบข้อหารือ

ให้ความเห็นชอบได้เพียงไม่เกิน ๒๐ ไร่ ตามหลักเกณฑ์ แต่ทั้งนี้สำหรับส่วนเกิน สามารถแบ่งแปลงให้ทายาทรายอื่น ๆ ได้

ประเด็นหารือ

๒. กรณีผู้ครอบครองที่ดินเป็นรายใหม่ ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติแล้ว และ ครอบครองที่ดินเนื้อที่ไม่เกิน ๒๐ ไร่ คทช. จังหวัดนครราชสีมา มีอำนาจให้ความเห็นชอบเข้าทำประโยชน์ตามกระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนของ คทช. ได้หรือไม่ มีเงื่อนไขอย่างไร

ตอบข้อหารือ

ให้ความเห็นชอบได้เท่าที่ครอบครองอยู่จริงไม่เกิน ๒๐ ไร่ ตามหลักเกณฑ์และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข

ประเด็นหารือ

๓. กรณีเป็นผู้ครอบครองรายใหม่ ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติแล้ว แต่ครอบครองที่ดินเนื้อที่เกิน ๒๐ ไร่ คทช. จังหวัดนครราชสีมา มีอำนาจให้ความเห็นชอบให้เข้าทำประโยชน์ตามกระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนของ คทช. ไม่เกิน ๒๐ ไร่ ได้หรือไม่ หรือมีเงื่อนไขอย่างไร

ตอบข้อหารือ

ให้ความเห็นชอบจัดที่ดินได้เพียง ๒๐ ไร่ ตามหลักเกณฑ์ และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข

ประเด็นหารือ

คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการนำที่ดินที่เป็นแปลงว่างที่เหลือจากการจัดที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และถูกริบเข้ากองกลางแล้วมาจัดให้แก่ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการถูกผลักดันออกจากเขตป่าอนุรักษ์กลุ่มดังกล่าวได้หรือไม่ เพียงใด หากมีอำนาจหน้าที่จะมีแนวทางการจัดในรูปแบบใด และ จะจัดให้ราษฎรกลุ่มใด รายละเอียดจำนวนเท่าใด

ตอบข้อหารือ

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ รับทราบ กระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (กรณีการจัดระบบการใช้ประโยชน์) ซึ่งเป็นการนำที่ดินที่ไม่มีราษฎรแจ้งการครอบครอง (แปลงว่าง) มาดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เป็นกรณีการจัดระบบการใช้ประโยชน์ ซึ่งคณะอนุกรรมการจัดที่ดินได้เสนอกระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (กรณีการจัดระบบการใช้ประโยชน์) ให้คทช. พิจารณาและคทช. เห็นชอบ กระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (กรณีการจัดระบบการใช้ประโยชน์)

ดังนั้น หากมีพื้นที่เหลือจากการดำเนินการจัดระเบียบแล้ว คทช. จังหวัด ประสงค์จะดำเนินการแก้ไขปัญหาแก่ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการถูกผลักดัน ออกจากเขตป่าอนุรักษ์ดังกล่าว ก็สามารถดำเนินการได้โดยนำการจัดระบบการใช้ประโยชน์มาดำเนินการในคราวเดียวกัน

ประเด็นหารือ

กรณีจัดทำสมุดประจำตัวผู้ได้รับการคัดเลือกให้ทำกินในชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในลักษณะแปลงรวมในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อให้ผู้ครอบครองที่ดินได้มีสมุดประจำตัวผู้ครอบครองที่ดินได้ยึดถือแสดงไว้เป็นหลักฐาน จึงขอสอบถามความชัดเจนว่าจะมีการจัดทำสมุดประจำตัวผู้ได้รับการคัดเลือกให้ทำกินในชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในลักษณะแปลงรวมในพื้นที่ที่ดินของรัฐประเภทอื่น เช่น ที่ดินนิคม ที่ราชพัสดุ ป่าไม้ถาวร ป่าชายเลน ที่สาธารณประโยชน์ ที่ดินปฏิรูปที่ดิน หรือไม่ อย่างไร

ตอบข้อหารือ

กรมที่ดินได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการจัดทำสมุดประจำตัวผู้ได้รับการคัดเลือกให้ทำกินในชุมชนตามนโยบายรัฐบาลเป็นการดำเนินการตามในมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙ และครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ ซึ่งกำหนดให้กระทรวงมหาดไทย และกรมป่าไม้หารือร่วมกันเพื่อกำหนดรูปแบบหนังสืออนุญาตให้ราษฎรเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติโดยจัดทำในรูปแบบของสมุดประจำตัวผู้ได้รับการคัดเลือกให้ทำกินในชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในลักษณะแปลงรวมพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติสำหรับเป็นหลักฐานการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งไม่สามารถใช้เป็นเอกสารหลักฐานในการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ให้เช่า หรือจำนอง จำยโอนได้ โดยการจัดทำสมุดประจำตัวผู้ได้รับการคัดเลือกให้ทำกินในชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในลักษณะแปลงรวมในพื้นที่ที่ดินของรัฐประเภทอื่น ได้แก่ ที่ดินนิคม ที่ราชพัสดุ ป่าไม้ถาวร ป่าชายเลน ที่สาธารณประโยชน์และที่ดินปฏิรูปที่ดิน อยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการของคณะทำงานกลั่นกรองหลักเกณฑ์ระเบียบ กฎหมายในการจัดที่ดิน และหน่วยงานเจ้าของพื้นที่

จังหวัดกำแพงเพชร

ประเด็นหารือ

คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน ตามข้อ ๓ ของกระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กำหนดว่า “(๙) กรณีที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดพิจารณาเห็นเป็นความจำเป็นเพื่อประโยชน์ ในทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย โดยคำนึงถึงลักษณะพื้นที่สภาพการ ใช้ประโยชน์ ทำประโยชน์ คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) จะผ่อนผันเป็นการเฉพาะรายก็ได้” นั้น การผ่อนผันเฉพาะรายดังกล่าวเป็นการ ผ่อนผันเฉพาะหลักเกณฑ์ หรือ ผ่อนผันทั้งหลักเกณฑ์และคุณสมบัติ ของผู้ที่ได้รับการ จัดที่ดิน

ตอบข้อหารือ

ข้อ ๓ คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน ตามกระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ ที่กำหนดไว้ใน (๙) เป็นการผ่อนผันเฉพาะคุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

จังหวัดร้อยเอ็ด

ประเด็นหารือ

๑. ประเภทของผู้ได้รับการจัดที่ดิน กรณีผู้ครอบครอง รายเดิมชื่อตรง/แปลงตรง ให้เข้าร่วมโครงการฯ และผู้ครอบครองชื่อไม่ตรง (ทายาทผู้ครอบครองรายเดิม)/แปลงตรง ให้เข้าร่วมโครงการฯ นั้น สามารถเข้าร่วมโครงการฯ ดังกล่าวได้โดยไม่ต้องตรวจสอบ คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินถูกต้องหรือไม่ อย่างไร
๒. คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน กรณี ข้อ (๘) ปัจจุบันไม่ได้รับการช่วยเหลือในการจัดที่ดินจากทางราชการ นั้น หากปรากฏว่าผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือหน่วยงานของราชการอื่น ๆ ไปแล้วจะสามารถเข้าร่วม โครงการจัดที่ดินทำกิน (คทช.) ดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร

ตอบข้อหารือ

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ รับทราบ กระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

๒. ประเภทของผู้ได้รับการจัดที่ดิน

(๑) ผู้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่แล้ว เป็นไปตามผลการตรวจสอบข้อมูล รูปแปลงที่ดิน และข้อมูลของรายชื่อราษฎรผู้ครอบครองโดย คทช. จังหวัด สำหรับ ผลการตรวจสอบของ คทช. จังหวัด ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ สามารถจำแนกประเภท ผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินตามลักษณะการครอบครองได้ดังนี้

- ผู้ครอบครองรายเดิมชื่อตรง/แปลงตรง ให้เข้าร่วมโครงการ
- ผู้ครอบครองชื่อไม่ตรง (ทายาทผู้ครอบครองรายเดิม/แปลงตรง) ให้เข้าร่วมโครงการ ดังนั้น จึงไม่ต้องตรวจสอบคุณสมบัติแต่อย่างใด

ประเด็นหารือ

๓. กรณีผู้ครอบครองทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่จะได้รับการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล ไม่มาแสดงตัวเพื่อรับการจัดที่ดินทำกิน ให้ชุมชนตามโครงการฯ ดังกล่าวมีแนวทางปฏิบัติหรือกระบวนการที่จะให้ คทช. จังหวัด ดำเนินการอย่างไร

ตอบข้อหารือ

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ รับทราบ กระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

๒. ประเภทของผู้ได้รับการจัดที่ดิน

- ไม่ปรากฏชื่อผู้ครอบครอง มีการใช้ที่ดินแต่ไม่พบตัว ให้ คทช. จังหวัดตรวจสอบ เพิ่มเติม ผลการตรวจสอบเป็นคนเดิม เข้าสู่ประเภทผู้ครอบครองรายเดิม/ทายาท กรณีเป็นคนใหม่ เข้าสู่ประเภทผู้ครอบครองรายใหม่/มีการเปลี่ยนมือ

ดังนั้น กรณีมีการใช้ที่ดินแต่ไม่มาแสดงตัว ให้ คทช. จังหวัด ปิดประกาศ ให้ผู้ใช้ที่ดินมาแสดงตัวภายในระยะเวลา ๙๐ วัน นับจากวันปิดประกาศ สำหรับกรณี มีรายชื่อแต่ไม่มาแสดงตัวให้มีหนังสือแจ้งอีกทางหนึ่งด้วย หากไม่มาแสดงตัวภายในระยะเวลาที่กำหนด ที่ดินเข้ากองกลาง

จังหวัดบุรีรัมย์

ประเด็นหารือ

สหกรณ์ฯ ขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ คทช. จังหวัด มีมติให้กันออกเป็นพื้นที่ ส่วนกลางสำหรับประชาชนใช้ประโยชน์ ร่วมกันเพื่อสร้างสำนักงานและสิ่งก่อสร้าง อุปกรณ์การตลาดใน การรวบรวมและแปรรูปผลผลิตของสมาชิกและเกษตรกร

- กรณีสหกรณ์ฯ ขอใช้พื้นที่ดังกล่าว คทช. จังหวัด จะสามารถ พิจารณาอนุมัติ พื้นที่เพื่อให้สหกรณ์ได้ใช้ประโยชน์ในกิจกรรม ดังกล่าวได้หรือไม่ โดยอนุญาตรวมกับแปลงพื้นที่เกษตรและ ที่อาศัยที่จะจัดให้แก่ราษฎรในคราวเดียวกัน

- กรณีที่ดินที่สหกรณ์ฯ แจ้งความประสงค์ขอใช้ที่ดิน มีจำนวน เนื้อที่ประมาณ ๑๘ ไร่ ๑ งาน ๗๐ ตารางวา สามารถอนุญาตได้ ทั้งหมดหรือไม่ เนื่องจาก ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย การอนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ ในที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้อนุญาตให้ครอบครัวละไม่เกิน ๑๕ ไร่

- กรณีดังกล่าวสหกรณ์ฯ สามารถขอยกเว้นการจัดเก็บค่าใช้ที่ดิน (ในส่วนที่เป็นพื้นที่ตั้งที่ทำการสหกรณ์ฯ) ดังกล่าวได้หรือไม่

ตอบข้อหารือ

๑. กรณีดังกล่าวหากที่ดินที่จะก่อสร้างสำนักงานและสิ่งก่อสร้างอุปกรณ์ฯ อยู่ในโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์ที่มี การบุกรุก เพื่อขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทให้อยู่ในอำนาจหน้าที่ ของ คทช. จังหวัด ตามหลักเกณฑ์การจัดระเบียบที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ คณะกรรมการนโยบายที่ดิน แห่งชาติ (คทช.) กำหนด แต่หากพื้นที่ดังกล่าว อยู่นอกโครงการฯ จึงจะต้องดำเนินการ ขอใช้และขออนุญาตตาม ประมวลกฎหมายที่ดินโดยถือปฏิบัติตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทย

๒. กรณีการขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ เนื้อที่ ๑๘ ไร่ ๑ งาน ๗๐ ตรว. ซึ่งเกินกว่าที่ กำหนดอนุญาตให้ครอบครัวละไม่เกิน ๑๕ ไร่ ตามมติของ คณะกรรมการนโยบายที่ดิน แห่งชาติ (คทช.) ในการประชุมครั้งที่ ๑/ ๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙ นั้น กรณีดังกล่าวเป็นพื้นที่ส่วนกลาง ซึ่งเป็นที่ตั้งสำนักงานและสิ่งก่อสร้างอุปกรณ์ฯ จึงอยู่ในอำนาจของ คณะกรรมการพิจารณาเพื่ออนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ และ คทช. จังหวัด ที่จะพิจารณาโดยคำนึงถึงเหตุผลความจำเป็น ที่จะจัด พื้นที่ให้เกินกว่า ๑๕ ไร่ ได้หรือไม่

๓. กรณีสหกรณ์ฯ ขอใช้พื้นที่โดยขอยกเว้นการจัดเก็บค่าใช้ที่ดินนั้น ตาม นัยข้อ ๔ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบหนังสือ กระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๙/ว๙๖๕ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๑ กำหนดให้ผู้รับอนุญาตต้องเสียค่าตอบแทนโดยอนุโลมตาม นัยมาตรา ๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินตามวิธีการและอัตราที่กำหนด ไว้ในข้อบัญญัติจังหวัด แต่ไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน ข้อบัญญัตินั้นต้องออกภายในขอบเขตของกฎหมายแม่บท (มาตรา ๙/๑) โดยไม่สามารถที่จะออกข้อบัญญัติที่มีความขัดหรือแย้งหรือเกินกว่า กฎหมายแม่บท

จังหวัดเชียงราย

ประเด็นหารือ

กรณีผู้ซึ่งได้รับสมุดประจำตัวผู้ได้รับการคัดเลือกให้ทำกินในชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในลักษณะแปลงรวมในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เสียชีวิต และคู่สมรสโดยชอบ ด้วยกฎหมายในฐานะทายาทมีความประสงค์ให้เปลี่ยนชื่อในสมุดประจำตัวดังกล่าว จากเดิมเป็นชื่อของผู้ตายเป็นคู่สมรสโดยชอบด้วยกฎหมายในฐานะทายาท ซึ่งครอบครองที่ดินต่อจากผู้ตายเพื่อให้มีสิทธิในการเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ของกองทุนสวนยาง ซึ่งกำหนด คุณสมบัติผู้ที่จะได้เข้าร่วมโครงการกองทุนสวนยางไว้ว่า ต้องเป็นผู้มีชื่อในสมุดประจำตัวผู้ได้รับการคัดเลือกให้ทำกินในชุมชน (คทช.) เท่านั้น จะต้องมีความประพฤติเป็นประการใด

ตอบข้อหารือ

กรมที่ดินได้พิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีการเปลี่ยนชื่อผู้ได้รับการคัดเลือก ให้ทำกินในชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) ซึ่งเสียชีวิตภายหลังจากที่ คทช. จังหวัด มีมติให้ดำเนินการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ในสมุดประจำตัวผู้ได้รับการคัดเลือก ให้ทำกินในชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในลักษณะแปลงรวมพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เป็นการตกทอดแก่ทายาทโดยธรรม สามารถดำเนินการได้ซึ่งจะต้องดำเนินการ ตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กำหนดไว้ในกระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ และเมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ โดยให้คณะกรรมการจัดที่ดินที่ คทช. จังหวัด แต่งตั้งทำการตรวจสอบบุคคลตามคุณสมบัติ ประเภทของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน และเงื่อนไขในการเข้าร่วมโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนที่กำหนดตามกระบวนการ แล้วเสนอให้ คทช. จังหวัด อนุมัติ จากนั้นรายงานผลให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน เพื่อยรายงาน คทช. ทราบต่อไป

คู่มือเกี่ยวกับการดำเนินงานของ คทช.

หากมีข้อสงสัย สอบถามได้ที่ไลน์กลุ่ม คทช.

